

Лекція 2_8. Служба безпеки України

Зміст

Вступна частина.

1. Призначення, завдання та основи функціонування Служби безпеки України.
2. Структура та реформи Служби безпеки України

Література:

1. Конституція України.
2. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 р. № 2469-VIII.
3. Закон України «Про Службу безпеки України» від 25.03.1992 року № 2229-XII.
4. Закон України «Про боротьбу з тероризмом» від 20.03.2003 року № 638-IV.
5. Закон України «Про загальну структуру і чисельність Служби безпеки України» від 20.10.2005 року № 3014-IV.
6. Стратегія національної безпеки України // Указ Президента України від 14 вересня 2020 р. № 392/2020.
7. Стратегія воєнної безпеки України // Указ Президента України від 25.03.2021 р. № 121/2021.
8. Стратегія забезпечення державної безпеки // Указ Президента України від 16.02.2022 р. № 56/2022.
9. Воєнно-історичний опис агресії РФ проти України (лютий 2022-березень 2023р.)

Вступ

Державна політика у сфері державної безпеки спрямовується на попередження, своєчасне виявлення і запобігання зовнішнім та внутрішнім загрозам державній безпеці України, припинення розвідувальних, терористичних, диверсійних та інших протиправних посягань спеціальних служб іноземних держав, а також організацій, окремих груп та осіб на державну безпеку України, усунення умов, що призводять до цих загроз та причин їх виникнення.

Основне джерело загроз національній державності України – загарбницька політика кремлівського режиму.

Російське воєнне вторгнення в Україну супроводжується агресивною підривною діяльністю ворожих спецслужб. Інспірування терористичної діяльності,

зазіхання на конституційний лад, спроби розпалювати конфлікти на релігійному ґрунті, пропаганда сепаратизму – актуальні загрози українській державності в умовах війни.

Одним з основних суб'єктів реалізації державної політики у сфері державної безпеки України є Служба безпеки України.

Масштабну роботу підрозділи захисту національної державності СБУ проводять для блокування проросійських рухів в нашій країні. За задумом кремля вони мали стати п'ятою колоною, на допомогу якої розраховували окупанти.

Вперше за роки незалежності України СБУ разом з іншими правоохоронними органами провела безпрецедентну роботу для припинення деструктивної діяльності проросійськи налаштованого духовенства УПЦ. Церковне середовище виявилось ідеальним полем для ворожої резидентури. Було викрито низку священників, котрі виправдовували російську агресію та розпалювали міжконфесійну ворожнечу серед вірян. Були й ті, хто безпосередньо співпрацював з окупантами та навіть коригував ворожий вогонь.

Не менш важливий напрям – викриття та притягнення до відповідальності колаборантів, у тому числі причетних до організації та проведення псевдореферендумів на тимчасово окупованій території України. Багато з них уже понесли заслужене покарання.

Підрозділи захисту національної державності також викривають іноземців, що втручаються у внутрішні справи України, посягають на її територіальну цілісність, інспірують сепаратистські настрої. Заборонено в'їзд на територію нашої держави сотням іноземних політиків, пропагандистів, та інших діячів. Більшість із них – громадяни держави-агресора, які у своїй публічній діяльності виправдовують розв'язану кремлівським режимом війну.

І. ПРИЗНАЧЕННЯ, СТРУКТУРА ТА ЗАВДАННЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Чинне законодавство України до переліку правоохоронних органів відносить також Службу безпеки України.

Служба безпеки України – державний орган спеціального призначення, який забезпечує державну безпеку України. Вона підзвітна Президенту України і підконтрольна Верховній Раді України.

Діяльність Служби безпеки України здійснюється у відповідності з положеннями Конституції України, Законів України «Про Службу безпеки України», «Про контррозвідувальну діяльність», «Про розвідувальні органи

України» «Про боротьбу з тероризмом», міжнародних правових актів, визнаних Україною.

На Службу безпеки покладаються такі завдання:

– захист державного суверенітету, конституційного устрою, територіальної цілісності, економічного, науково-технічного і оборонного потенціалу України, законних інтересів держави і прав громадян від розвідувально-підривної діяльності іноземних спецслужб, посягань з боку окремих організацій, груп і осіб;

– попередження, виявлення, припинення і розкриття злочинів проти миру і безпеки людства, тероризму, корупції і організованої злочинної діяльності в сфері управління і економіки, інших протиправних дій, які безпосередньо створюють загрозу життєво важливим інтересам України.

Основними функціями СБУ із забезпечення національної безпеки України згідно з чинним законодавством є:

- 1) забезпечення внутрішньої і зовнішньої безпеки держави;
- 2) забезпечення інформаційної безпеки;
- 3) здійснення розвідувальної та контррозвідувальної діяльності;
- 4) боротьба зі злочинами, розслідування яких віднесено до компетенції СБУ;
- 5) боротьба із розвідувально-підривною діяльністю іноземних держав;
- 6) забезпечення державної таємниці;
- 7) забезпечення особистої безпеки;
- 8) забезпечення режиму воєнного та надзвичайного станів;
- 9) захист державного суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності, економічного, науково-технічного і оборонного потенціалу України;
- 10) захист законних інтересів держави та прав громадян від розвідувально-підривної діяльності іноземних спеціальних служб, посягань з боку окремих організацій, груп та осіб.
- 11) боротьба зі злочинами проти миру і безпеки людства;
- 12) боротьба з нелегальною міграцією;
- 13) боротьба з тероризмом;
- 14) боротьба з корупцією і організованою злочинністю;
- 15) боротьба з іншими протиправними діями, що безпосередньо створюють загрозу життєво важливим інтересам України.

Діяльність Служби безпеки України, її органів і співробітників базується на принципах законності, поваги до прав і гідності особи, позапартійності і відповідальності перед народом України.

До принципів оперативно-службової діяльності Служби безпеки України належать принципи поєднання єдиначальності і колегіальності; гласності і конспірації.

Діяльність Служби безпеки України здійснюється на основі *дотримання прав і свобод людини*. Органи і співробітники Служби безпеки України повинні поважати гідність людини і виявляти до неї гуманне ставлення, не допускати розголошення відомостей про особисте життя людини. У виняткових випадках з метою припинення та розкриття державних злочинів окремі права та свободи особи можуть бути тимчасово обмежені у порядку і межах, визначених Конституцією та законами України.

Неправомірне обмеження законних прав та свобод людини є неприпустимим і тягне за собою відповідальність згідно з законодавством.

Орган Служби безпеки України у разі порушення його співробітниками при виконанні службових обов'язків прав чи свобод людини повинен вжити заходів до поновлення цих прав та свобод, відшкодування заподіяної моральної і матеріальної шкоди, притягнення винних до відповідальності.

Служба безпеки України на вимогу громадян України у місячний строк зобов'язана дати їм письмові пояснення з приводу обмеження їх прав чи свобод. Такі особи мають право оскаржити до суду неправомірні дії посадових (службових) осіб та органів Служби безпеки України.

Засада позапартійності полягає в тому, що використання Служби безпеки України в партійних, групових чи особистих інтересах не допускається.

Діяльність партій, рухів та інших громадських об'єднань, що мають політичні цілі, в Службі безпеки України забороняється. На період служби чи роботи за трудовим договором членство співробітників Служби безпеки України у таких об'єднаннях зупиняється.

Служба безпеки України, її органи і співробітники при виконанні покладених на них завдань наділені такими повноваженнями:

- вимагати від громадян та посадових осіб припинення правопорушень і дій, що перешкоджають здійсненню повноважень СБУ, перевіряти документи, які посвідчують особу, проводити огляд осіб, їх речей і транспортних засобів, якщо є загроза втечі підозрюваного або знищення речових доказів;
- подавати органам державного управління обов'язкові для розгляду пропозиції з питань національної безпеки;
- одержувати на письмовий запит керівника відповідного органу СБУ від міністерств, відомств, підприємств, установ, організацій, військових частин, громадян дані і відомості, необхідні для забезпечення державної безпеки України;

- входити в порядку, погодженому з адміністрацією установ, організацій, підприємств і командуванням військових частин на їх територію і в службові приміщення;

- мати слідчі ізолятори для утримання взятих під варту і затриманих осіб;

- використовувати з наступним відшкодуванням витрат та збитків транспортні засоби, які належать підприємствам, установам і організаціям, військовим частинам і громадянам (крім транспортних засобів дипломатичних, консульських та інших представництв іноземних держав і організацій, транспортних засобів спеціального призначення), для проїзду до місця події, припинення злочинів, переслідування та затримання осіб, які підозрюються в їх вчиненні, доставки до лікувальних установ осіб, що потребують термінової медичної допомоги;

- виключно при безпосередньому припиненні злочинів, розслідування яких віднесено законодавством до компетенції Служби безпеки України, переслідуванні осіб, що підозрюються у їх вчиненні, заходити в жилі, службові, виробничі та інші приміщення, на території і земельні ділянки та оглядати їх з наступним повідомленням прокурора протягом 24 годин;

- проводити гласні і негласні оперативні заходи у порядку, визначеному Законом України "Про оперативно-розшукову діяльність";

- здійснювати співробітництво з громадянами України та іншими особами, в тому числі на договірних засадах, дотримуючись при цьому умов добровільності і конфіденційності цих відносин;

- користуватися на договірних засадах службовими приміщеннями підприємств, установ, організацій, військових частин, а також жилими та іншими приміщеннями громадян;

- направляти військовослужбовців Служби безпеки України для роботи на штатних посадах в інших установах, підприємствах і організаціях на час виконання конкретних завдань в інтересах розвідки, контррозвідки, боротьби з корупцією та організованою злочинною діяльністю; в окремих випадках у порядку, визначеному колегією Служби безпеки України, допускається направлення на роботу таких військовослужбовців в установи, підприємства і організації за ініціативою їх керівників та ін.

Згідно з чинним законодавством на Службу безпеки України покладаються такі обов'язки:

- 1) здійснювати інформаційно-аналітичну роботу в інтересах ефективного проведення органами державної влади та управління України внутрішньої і зовнішньої діяльності, вирішення проблем оборони, соціально-економічного будівництва, науково-технічного прогресу, екології та інших питань, пов'язаних з національною безпекою України;

2) здійснювати заходи контррозвідувального забезпечення дипломатичних представництв, консульських та інших державних установ, а також заходи, пов'язані з охороною державних інтересів у сфері зовнішньополітичної та зовнішньоекономічної діяльності, безпекою громадян України за кордоном;

3) виявляти, припиняти та розкривати кримінальні правопорушення, розслідування яких віднесено законодавством до компетенції Служби безпеки України, проводити їх досудове розслідування; розшукувати осіб, які переховуються у зв'язку із вчиненням зазначених кримінальних правопорушень;

4) здійснювати контррозвідувальні заходи з метою попередження, виявлення, припинення і розкриття будь-яких форм розвідувально-підривної діяльності проти України;

5) забезпечувати захист державного суверенітету, конституційного ладу і територіальної цілісності України від протиправних посягань з боку окремих осіб та їх об'єднань;

6) здійснювати контррозвідувальне забезпечення оборонного комплексу, Збройних Сил України, інших військових формувань, дислокованих на території України, енергетики, транспорту, зв'язку, а також важливих об'єктів інших галузей господарства;

7) здійснювати відповідно до законодавства профілактику правопорушень у сфері державної безпеки;

8) у межах визначеної законодавством компетенції забезпечувати захист особистої безпеки громадян і осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, у разі надходження від них, членів їх сімей та близьких родичів заяви, звернення керівника відповідного державного органу чи отримання оперативної та іншої інформації про наявність загрози їх життю, здоров'ю, житлу чи майну; брати участь у реабілітації і поновленні прав незаконно репресованих осіб;

9) сприяти Державній прикордонній службі України в охороні державного кордону України;

10) виконувати за дорученням Президента України інші завдання, безпосередньо спрямовані на забезпечення внутрішньої та зовнішньої безпеки держави;

11) сприяти забезпеченню режиму воєнного та надзвичайного стану в разі їх оголошення, а також ліквідації наслідків стихійного лиха, значних аварій, катастроф, епідемій, епізоотій та інших надзвичайних ситуацій;

12) подавати наявними силами і засобами, в тому числі і технічними, допомогу органам Національної поліції, іншим правоохоронним органам у боротьбі із вчиненням кримінальних правопорушень;

13) брати участь у розробці заходів і вирішенні питань, що стосуються в'їзду в Україну та виїзду за кордон, перебування на її території іноземців та осіб без громадянства, прикордонного режиму і митних правил, приймати рішення про

заборону в'їзду в Україну іноземцю або особі без громадянства, про скорочення строку тимчасового перебування іноземця та особи без громадянства на території України, про примусове повернення іноземця або особи без громадянства в країну походження або третю країну;

15) проводити наукові дослідження і дослідно-конструкторські роботи, впроваджувати їх результати в практику діяльності Служби безпеки України;

16) виконувати за дорученням Президента України інші завдання, безпосередньо спрямовані на забезпечення внутрішньої та зовнішньої безпеки держави;

17) брати участь у розробленні та здійсненні заходів щодо фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання, а також у проведенні спеціальної перевірки щодо допуску до особливих робіт;

18) забезпечувати внесення відомостей до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, та підтримання таких відомостей в актуальному стані у межах, визначених законодавством (ст. 24 Закону України «Про Службу безпеки України»).

2. СТРУКТУРА ТА РЕФОРМИ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.

Систему Служби безпеки України становлять: Голова СБУ; Центральне управління Служби безпеки України; регіональні органи СБУ (обласні управління, районні, міжрайонні, міські підрозділи); органи військової контррозвідки; Антитерористичний центр; військові формування; навчальні, науково-дослідні (Національна академія Служби безпеки України, Український науково-дослідний інститут спецтехніки та судових експертиз СБУ, Галузевий державний архів Служби безпеки України) та інші заклади СБУ.

Центральне управління СБУ відповідає за стан державної безпеки, координує та контролює діяльність інших органів СБУ.

Центральне управління Служби безпеки України видає положення, накази, розпорядження, інструкції, дає вказівки, обов'язкові для виконання у системі Служби безпеки України. Зазначені акти не підлягають виконанню, якщо в них встановлюються не передбачені законодавством додаткові повноваження органів і співробітників Служби безпеки України або антиконституційні обмеження прав та свобод громадян.

Керівництво всією діяльністю Служби безпеки України, її Центральним управлінням здійснює Голова Служби безпеки України. Він несе персональну відповідальність за виконання завдань, покладених на Службу безпеки України.

Голова Служби безпеки України призначається на посаду та звільняється з посади Президентом України.

Голова Служби безпеки України має заступників, які призначаються на посади за його поданням та звільняються з посад Президентом України.

Начальники підрозділів Центрального управління Служби безпеки України: контррозвідки, військової контррозвідки, контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки, захисту національної державності, боротьби з корупцією і організованою злочинною діяльністю, інформаційно-аналітичного, оперативно-технічного, оперативного документування, слідчого, по роботі з особовим складом, інших підрозділів, визначених Президентом України, а також начальники регіональних органів – обласних управлінь Служби безпеки України призначаються на посади за поданням Голови Служби безпеки України та звільняються з посад Президентом України.

З метою ефективного виконання визначених законом завдань в СБУ створені її **регіональні органи**: обласні управління СБ, їх міжрайонні, районні та міські підрозділи, розміщення і територіальна компетенція яких можуть не збігатися з адміністративно-територіальним поділом України. В інтересах державної безпеки органи і підрозділи СБУ можуть створюватися на окремих державних стратегічних об'єктах і територіях, у військових формуваннях.

У своїй оперативно-службовій діяльності регіональні органи СБУ незалежні від органів місцевої державної адміністрації та місцевого самоврядування, посадових осіб, партій і рухів.

Органи військової контррозвідки створюються для контррозвідувального забезпечення Збройних Сил України і Державної прикордонної служби України та інших військових формувань, дислокованих на території України.

Керівників регіональних підрозділів призначає Президент України за поданням Голови СБУ.

У Службі безпеки України створюється *колегіальний дорадчий орган – колегія*, яка визначає шляхи виконання покладених на Службу безпеки України завдань, приймає рішення з основних напрямів і проблем оперативно-службової діяльності та роботи з кадрами.

Рішення колегії приймаються більшістю голосів і оголошуються наказами Голови Служби безпеки України.

До складу колегії входять Голова Служби безпеки України, його заступники та інші особи, крім народних депутатів України, призначені Президентом України. Перебування членів колегії в партіях, рухах, інших громадських об'єднаннях, що мають політичні цілі, відповідно до статті 6 Закону Про СБУ зупиняється.

Положення про колегію Служби безпеки України затверджується Президентом України.

Для забезпечення виконання покладених на Службу безпеки України завдань у Центральному управлінні Служби безпеки України та підпорядкованих йому органах відповідно до закону створюються і діють **функціональні підрозділи**:

- контррозвідки;
- захисту національної державності;
- контррозвідувального захисту економіки держави;
- контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки;
- боротьби з корупцією та організованою злочинністю;
- боротьби з тероризмом і захисту учасників кримінального судочинства та працівників правоохоронних органів;
- досудового слідства;
- охорони державної таємниці;
- оперативно-технічних заходів;
- оперативного документування;
- спеціального зв'язку;
- організаційного, інформаційно-аналітичного, кадрового, правового, господарського, фінансового та інших видів забезпечення оперативно-службової діяльності Служби безпеки України.

Основи функціонування Служби безпеки України.

Особливий характер діяльності Служби безпеки України зумовлений необхідністю окреслення низки суттєвих вимог професіонального й морально-етичного плану щодо осіб, які працюють у цих органах. Склад їх кадрів закріплено у ст. 19 Закону «Про Службу безпеки України»: «Кадри Служби безпеки України складають: співробітники-військовослужбовці, працівники, які уклали трудовий договір із Службою безпеки України, а також військовослужбовці строкової служби». Порядок обліку кадрів Служби безпеки України затверджується Головою Служби безпеки України.

До цих органів приймаються громадяни України на конкурсній добровільній і договірній основі, які за діловими й моральними рисами, освітнім рівнем і станом здоров'я здатні ефективно виконувати свої службові обов'язки. Критерії професійної придатності, зокрема юридичної обізнаності, визначаються кваліфікаційно-нормативними документами, що затверджуються Головою Служби безпеки України.

Кадровий склад Служби безпеки можна поділити на дві категорії – на військовослужбовців і працівників, які уклали трудовий договір.

Військовослужбовці можуть бути співробітниками, а також військовослужбовцями строкової служби. Співробітники-військовослужбовці виконують свої обов'язки на умовах укладення договору (контракту), а військовослужбовці строкової служби проходять військову службу як призвані на військову службу відповідно до Закону України від «Про загальний військовий

обов'язок і військову службу». На співробітників-військовослужбовців і військовослужбовців строкової служби поширюється порядок проходження військової служби у Збройних Силах України.

Військовослужбовці Служби безпеки України приймають Військову присягу на вірність народу України, мають єдину форму одягу, їм видається службове посвідчення. Військова форма одягу та знаки розрізнення військовослужбовців устанавлюються Президентом України, а правила їх носіння затверджуються Головою Служби безпеки України.

Чисельний склад співробітників Служби безпеки України визначається Законом України від 20 жовтня 2005 р. «Про загальну структуру і чисельність Служби безпеки України» і ст. 19 Закону «Про Службу безпеки України».

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про загальну структуру і чисельність Служби безпеки України» затверджено загальну чисельність Служби безпеки України у кількості 27000 осіб, в особливий період (крім періоду дії воєнного стану) – у кількості 31000 осіб, а на період дії воєнного стану – у кількості згідно з Мобілізаційним планом України на особливий період.

Якісний склад співробітників вирішується шляхом конкурсного відбору з урахуванням їхніх ділових і моральних якостей. Добір співробітників із високими діловими й моральними якостями – це вимоги Закону «Про Службу безпеки України» та відомчих норм, які конкретизують цю роботу. Значна увага в роботі з кадрами приділяється вихованню й підвищенню рівня їх знань, діловій кваліфікації. У системі органів Служби безпеки України створено підготовку, перепідготовку й підвищення кваліфікації спеціалістів, що провадяться в навчальних закладах відповідно до Закону України «Про освіту» та інших актів законодавства.

Законом «Про Службу безпеки України» передбачено соціальний і правовий захист військовослужбовців і працівників цих органів. Так, Закон закріплює положення, що військовослужбовці Служби безпеки України при виконанні покладених на них обов'язків є представниками влади, діють від імені держави й перебувають під її захистом. Недоторканність їхньої особи, їхні честь і гідність охороняються законодавством. Під захистом держави знаходяться й особи, які допомагають і сприяють Службі безпеки України, а також пенсіонери цих органів.

Законодавством служба безпеки України наділена й іншими повноваженнями.

Боротьба з тероризмом.

Одним із основних завдань Служби безпеки України є запобігання, виявлення та припинення тероризму.

Для цього при СБУ діє Антитерористичний центр (АТЦ), створений у грудні 1998 року Указом Президента України.

Антитерористичний центр є постійно діючим органом при Службі безпеки України, який здійснює координацію діяльності суб'єктів боротьби з тероризмом у запобіганні терористичним актам щодо державних діячів, критичних об'єктів життєзабезпечення населення, об'єктів підвищеної небезпеки, актам, що загрожують життю і здоров'ю значної кількості людей, та їх припиненні.

Саме АТЦ координує діяльність усіх суб'єктів боротьби з тероризмом. Зокрема, для протидії терактам, які несуть загрозу життю і здоров'ю людей, а також для запобігання диверсіям на об'єктах критичної інфраструктури тощо.

Правовою основою діяльності АТЦ є Конституція України, закон «Про боротьбу з тероризмом», положення «Про Антитерористичний центр та його координаційні групи при регіональних органах СБУ», інші нормативні акти.

Антитерористичний центр складається з:

- міжвідомчої координаційної комісії;
- Штабу АТЦ (організовує поточну роботу);
- координаційних груп та їхніх штабів при регіональних органах СБУ.

Міжвідомча координаційна комісія Центру формується у складі керівника Центру та його заступників; заступників Міністра внутрішніх справ України та Голови Державної служби України з надзвичайних ситуацій; заступника начальника Генерального штабу Збройних Сил України; заступників керівників Адміністрації Державної прикордонної служби України, правління державної охорони України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державної пенітенціарної служби України; командувача Національної гвардії України; начальника Головного управління Служби безпеки України у м.Києві та Київській області, заступника голови Київської міської державної адміністрації, заступників керівників інших центральних органів виконавчої влади, а також інших визначених Президентом України посадових осіб.

Рішення міжвідомчої координаційної комісії є обов'язковими для всіх членів комісії і штабу, Центру, координаційних груп при регіональних органах Служби безпеки України та їх штабів.

Штаб є виконавчим робочим органом Центру, формується за рахунок штатної чисельності Служби безпеки України і підпорядковується керівникові Центру.

Склад координаційних груп при регіональних органах Служби безпеки України формується та затверджується, організаційне забезпечення їх діяльності здійснюється відповідно до статті 7 Закону України "Про боротьбу з тероризмом".

Контроль і нагляд за діяльністю Служби безпеки України.

Постійний контроль за діяльністю Служби безпеки України, дотриманням нею законодавства здійснюється Верховною Радою України.

Голова Служби безпеки України щорічно подає Верховній Раді України звіт про діяльність Служби безпеки України. Контроль за діяльністю Служби безпеки України здійснюється Президентом України та уповноваженими ним державними органами.

Постійний контроль за дотриманням конституційних прав громадян і законодавства в оперативно-розшуковій діяльності та діяльності у сфері охорони державної таємниці органів і підрозділів Служби безпеки України, а також контроль за відповідністю виданих Службою безпеки України положень, наказів, розпоряджень, інструкцій і вказівок Конституції і законам України здійснюється спеціально призначеними Президентом України посадовими особами. Повноваження цих посадових осіб та правові гарантії їх діяльності визначаються Положенням, яке затверджується Президентом України.

Служба безпеки України регулярно у порядку, визначеному Президентом України, інформує Президента України, членів Ради національної безпеки України і посадових осіб, спеціально призначених Президентом України, з основних питань своєї діяльності, про випадки порушення законодавства, а також на їх вимогу подає інші необхідні відомості.

Голова Служби безпеки України щорічно подає Президенту України письмовий звіт про діяльність Служби безпеки України.

Голова Служби безпеки України несе персональну відповідальність за своєчасність, об'єктивність і повноту поданої інформації.

Таким чином підсумовуючі вище наведену інформацію можна зробити наступні висновки:

1. Під час гібридної війни й воєнної агресії росії роль Служби безпеки значно зростає. Війна – це вікно можливостей, щоб зробити Службу безпеки більш спроможною. За нинішніх обставин від працівників СБУ суспільство очікує високого професіоналізму, ефективних методів роботи та злагоджених дій в умовах підвищеної складності.

2. Для досягнення поставлених цілей, вже готується новий закон про контррозвідувальну діяльність, ухвалення якого допоможе СБУ ефективніше захищати Україну та протидіяти російським спецслужбам. Законопроект **надасть** Службі безпеки *нові механізми для викриття російських шпигунів, зрадників і колаборантів. Дозволить* здійснювати контррозвідувальні заходи в районі бойових дій без рішення суду – за дозволом керівника. Крім того, **регламентується** проведення контррозвідувальних опитувань, зокрема щодо посадовців в оборонній галузі та чиновників.

3. Прийняті зміни **дозволять** СБУ працювати на *випередження і пришвидшити* документування загроз. Водночас ставиться **запобіжник:** *матеріали, зібрані під час контррозвідки, не можна буде використовувати в суді.*

Новий закон дозволить набагато ефективніше боротися зі шпигунами, зрадниками та агентами РФ, а значить – пришвидшить перемогу.

Питання для самоконтролю:

1. Правові основи діяльності Служби безпеки України.
2. Структура служби безпеки (загальна та функціональна).
3. Завдання Служби безпеки України.
4. Основні повноваження Служби безпеки України.
5. Призначення та структура АТЦ.